

آشنایی اجمالی با رشته فقه و حقوق اسلامی مقطع کارشناسی

معرفی رشته فقه و حقوق اسلامی

این رشته وظایف و حقوق انسان را از دیدگاه تشریحات الهی بیان می‌کند، حقوقی که از روی حکمت و بر روی محور مصالح خردمندانه است و در زمینه رابطه میان انسان و خدا، رابطه انسان‌ها با یکدیگر یا وظایف انسان نسبت به خود و طبیعت می‌باشد. از آنجا که نظام حقوقی کشور ما به ویژه در قوانین مدنی و کیفری بر پایه مستحکم قرآن و فقه اسلامی و بخصوص مکتب فقهی جامع و غنی امامیه و اندیشه های والا و دقیق مشهور فقهای گرانقدر استوار و بنا گردیده، این دانشگاه در تلاش است تا با ارائه واحدهای فقهی و حقوقی در رشته‌ی فقه و حقوق اسلامی، متخصصانی متعهد و آشنا به مسائل فقهی و حقوقی تربیت نماید. در این رشته با مطالعه متون غنی فقه استدلالی و اصولی (همچون مکاسب و رسائل در مقطع کارشناسی ارشد و شرح لمعه و اصول مظفر در مقطع کارشناسی) در کنار متون حقوقی، قدرت تحلیل و استنباط حقوق اسلامی از منابع معتبر و اصیل اسلامی را تقویت نماید. از آنجا که کسب چنین توانی میسر نمی‌شود مگر با بهره‌گیری کامل از متون عربی و داشتن روحیه تحلیل و استدلال در این رشته دروسی مانند عربی، منطق و فلسفه به صورت مقدماتی مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

تفاوت این رشته با رشته های مشابه

الف - تفاوت رشته فقه و حقوق اسلامی با رشته الهیات گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی

از آنجا که فقه و مبانی حقوق اسلامی از گرایشهای رشته الهیات می‌باشد مباحث حقوقی به صورت بسیار مختصر و گذرا مطالعه می‌شود. این در حالی است که اطلاع از قوانین و نظرات حقوقدانان، سبب ارائه ی تحلیل و استنباط متناسب با شرایط و مقتضیات زمان خواهد شد و این مهم در رشته فقه و حقوق اسلامی تأمین می‌شود. علاوه بر این متون فقهی و اصولی که در این رشته مورد مطالعه قرار می‌گیرد در سطح نازلتری نسبت به رشته فقه و حقوق اسلامی است، به گونه ای که گزیده ای از متونی که در کارشناسی رشته فقه و حقوق اسلامی مطالعه می‌شود، جزو متون درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته الهیات گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی می‌باشد و همین نمونه گوشه ای از غنای رشته فقه و حقوق اسلامی است.

ب - تفاوت رشته فقه و حقوق اسلامی با رشته حقوق

رشته حقوق، بیانگر اصولی است که از نظر عقل و عرف بشری، رعایت آنها در زندگی برای ایجاد نظم و امنیت لازم است؛ اصولی که امکان دارد طبق تشخیص عقل، مصلحت موقت اما فوری داشته باشد. از این رو در این رشته مطالعه قوانین و متون حقوقی در درجه ی اول اهمیت است و به دروسی نظیر فقه و اصول فقه که منابع استنباط حقوق اسلامی است، بسیار کم و ناچیز پرداخته شده است، در حالیکه از آنجا که نظام کشور ما نظامی بر پایه ی حقوق اسلامی است ضرورت دارد اصول و قواعد بشری بر مینا و پایه ی قوانین الهی تنظیم و تعیین گردد و لذا ضروری است منابع و متون غنی اسلامی مورد مذاقه و مطالعه جدی قرار گرفته و با اتخاذ قواعد حقوق اسلامی از متون فقهی - علاوه بر آشنایی با قوانین کشور و نظریات حقوقدانان - قوانین و مقرراتی متناسب با حاکمیت نظام اسلامی تهیه و تنظیم گردد؛ و این مهم محقق نمی‌شود مگر با محققانی که هر دو حوزه فقه و حقوق را همزمان مطالعه نموده باشند؛ رشته فقه و حقوق اسلامی عهده دار تربیت چنین محققانی است.

توانایی های لازم

جسارت، قدرت استدلال، خلاقیت ذهنی و فن بیان خوب لازمه موفقیت در این رشته است. دانشجوی رشته فقه و حقوق اسلامی باید با فرهنگ غنی و ارزشمند اسلامی، پیوند عمیقی داشته باشد. همچنین لازم است که از دو ویژگی مهم خوب گوش دادن و خوب سخن گفتن بهره‌مند باشد.

وضعیت ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر

فارغ التحصیلان مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد این رشته می‌توانند علاوه بر ادامه تحصیل در این رشته می‌توانند در تمامی رشته های مرتبط با رشته الهیات، رشته فقه و رشته حقوق شرکت نمایند. علاقمندان به ادامه تحصیل در حوزه علمیه نیز می‌توانند با دریافت مدرک تحصیلی این رشته در مقطع بالاتر حوزه (سطح ۳ و ۴) ادامه تحصیل دهند.

موقعیت شغلی

فارغ التحصیلان این رشته علاوه بر اینکه در سطح جامعه می‌توانند عرضه کننده ی تفکر ناب اسلامی در حوزه ی فقه و حقوق باشند و به تدریس در این حوزه بپردازند، این توانایی را دارا هستند که با انجام پژوهشهای بنیادی - کاربردی در زمینه ی فقه و حقوق و نیز مطالعات تطبیقی حوزوی و دانشگاهی، ارائه کنند

دیدگاه‌های جدید در مباحث فقه و حقوق باشند. به علاوه امکان فعالیت در دستگاه قضایی و نیز حوزه وکالت و مشاوره حقوقی دستگاه‌های اجرایی کشور نیز برای آنها فراهم می باشد.

اهداف

- کارشناسی فقه و حقوق اسلامی یکی از دوره‌های آموزشی در نظام آموزش عالی است و هدف از تشکیل آن :
۱. تربیت اساتید مورد نیاز دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی در رشته‌های الهیات، فقه و حقوق اسلامی و حقوق از طریق دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری.
  ۲. تربیت محققان و پژوهشگران مورد نیاز مراکز علمی و تحقیقاتی از طریق دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری.
  ۳. تربیت کارشناسان مورد نیاز دستگاه قضایی کشور.
  ۴. تربیت کارشناسان توانا جهت خدمت در قسمت‌های کارشناسی مراکز دولتی و غیره

نقش و توانایی

دانشجویان طی دوره کارشناسی علاوه بر آشنایی با مباحث بنیادی و اساسی در زمینه‌های مختلف علوم اسلامی، به طور نسبی درباره حقوق اسلامی و عرفی به کسب دانش و تخصص می‌پردازند، به گونه‌ای که در پایان این دوره زمینه لازم برای ادامه تحصیل در مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری فقه و حقوق خصوصی و فقه و حقوق جزا در دانشگاه شهید مطهری و سایر رشته‌های مرتبط در دیگر مراکز آموزش عالی به منظور ادامه تحصیلات و پژوهش‌های تخصصی و اجتهادی فراهم می‌شود و خواهند توانست در جهت تحقق اهداف مذکور در این برنامه و پیشبرد فرهنگ جامعه نقش مؤثری را ایفا نمایند.

طول دوره

دوره کارشناسی فقه و حقوق اسلامی حداکثر شامل ۸ نیمسال تحصیلی (چهارسال) و طول هر نیمسال ۱۶ هفته می‌باشد.

واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی رشته فقه و حقوق اسلامی ۱۳۵ واحد به شرح زیر می باشد :

- دروس عمومی ۱۰ واحد
- دروس پایه ۴۵ واحد
- دروس تخصصی ۸۰ واحد

عناوین دروس تخصصی

اصول فقه (اصول مظفر)، فقه (شرح لمعه)، فقه تطبیقی، تاریخ فقه و فقها، حقوق جزای عمومی، حقوق جزای اختصاصی، حقوق اساسی حقوق مدنی، آئین دادرسی مدنی، متون حقوقی، آئین دادرسی کیفری، حقوق بین الملل عمومی، حقوق بین الملل خصوصی، حقوق تجارت، حقوق تطبیقی، حقوق کار.

شرایط ورود به دوره کارشناسی فقه و حقوق اسلامی

- ۱- تدین به دین مبین اسلام و مذهب جعفری و التزام عملی به نظام جمهوری اسلامی ایران
- ۲- داشتن حسن شهرت و علاقمندی به تحصیلات حوزوی
- ۳- شرط سنی (زیر ۲۰ سال)
- ۴- احراز صلاحیت‌های علمی و عمومی از طریق مصاحبه
- ۵- دارا بودن رتبه‌های مشخص شده در جدول زیر:

ردیف	مناطق	گروه آزمایشی	رتبه داوطلبان
۱	منطقه یک	علوم انسانی	نهایتاً رتبه ۸۰۰۰
۲		علوم انسانی (دیپلم و پیش دانشگاهی علوم و معارف اسلامی) و علوم تجربی	نهایتاً رتبه ۱۰۰۰۰
۳		ریاضی	نهایتاً رتبه ۱۲۰۰۰
۴	منطقه دو و سه	علوم انسانی	نهایتاً رتبه ۱۰۰۰۰
۵		علوم انسانی (دیپلم و پیش دانشگاهی علوم و معارف اسلامی) و علوم تجربی	نهایتاً رتبه ۱۲۰۰۰
۶		ریاضی	نهایتاً رتبه ۱۵۰۰۰